

SINODALE TAAKSPAN VIR PREDIKANTEBEGELEIDING

1. INLEIDING

Sedert die vorige sinodesitting het die Sinodale Taakspan vir Predikantebegeleiding (STPB) bestaan uit Malan Nel (voorsitter en Voortgesette Bedienings Ontwikkeling), Fanie Cronje (wegbreke), Johan van den Heever (mentorskap), Roelf Opperman (spanontwikkeling), Paul Grobler (ringe), Johan van Loggerenberg (brugpastoraat) en Leon Forsman (sekretariaat).

2. A-Z BELEID

2.1 Werksaamhede

*1. Die STPB maak gebruik van ringsverteenvoerders. Hierdie verteenwoordigers verseker dat predikantebegeleiding tot binne die ring sy reg kom. Daar is moeite gedoen om jaarliks twee kontakgeleenthede tussen die taakgroep en die ringsverteenvoerders te bewerkstellig. By een van hierdie jaarlikse geleenthede het die hele taakgroep die verteenwoordigers in Pretoria ontmoet en by die ander geleentheid is die ringsverteenvoerders deur Malan Nel en Paul Grobler besoek. Gedurende die reses is 4 sodanige besoeke by ringsverteenvoerders afgelê. By laasgenoemde besoeke was die voorsitters van ringe soms saam met die ringsverteenvoerders by die ontmoetingsgeleentheid. In sommige gevalle was die volledige ringskommissies teenwoordig en in ander gevalle was al die predikante van die ring teenwoordig. In die 'uitrol proses' van die A-Z Beleid was Malan Nel vergesel van 'n moderatuurslid en 'n lid van die taakspan. Die huidige moderator, Gustav Claassen, was sover moontlik in 2011 en 2012 deel van die besoeke.

*2. By hierdie gespreksgeleentheid is daar onder andere gepraat oor versorging binne ringsverband, verdere teologiese opleiding en die gepaardgaande krediete wat daarvoor gekry word, funksionering van diensverhoudingskommissies asook aspekte van die praktiese implementering van die A-Z beleid. Een van die uitvloeisels van hierdie kontakgeleentheid was dat predikantebegeleiding by die meeste ringsittings nie net 'n vaste punt op die agenda is nie, maar dat daar ook vir ruim besprekingstyd voorsiening gemaak word. In sommige gevalle was daar selfs ringe wat 'n volledige ringsitting aan predikantebegeleiding gewy het.

*3. Die taakgroep is ook dankbaar dat daar reeds vier opleidingsgeleenthede vir diensverhoudingskommissies was. Malan Nel en Dewyk Ungerer het die verantwoordelikheid hiervoor geneem. Dit is beide se oortuiging dat hierdie opleiding nie net dringend noodsaaklik is nie, maar ook van groot waarde was.

2.2 Die pad vorentoe

Die stelsel van ringsverteenvoerders en die gepaardgaande gereelde ontmoetingsgeleentheid werk goed en het in die afgelope paar jaar mooi ontwikkel. Dit behoort in die toekoms nog verder uitgebou te word.

3. MENTORAAT

3.1 Inleiding

Die ervaring is dat al hoe meer predikante wel in mentor verhoudings staan. Hierdie mentors is nie noodwendig deur die taakspan opgelei nie. Leraars kies gewoon persone wat hulle as mentors vertrou. Die positiewe hiervan is dat, sover vasgestel kon word, die meeste dominees nie net van die program weet nie, maar ook 'n informele mentor het.

3.2 Kursusse

Daar is saam met Oostelike Sinode en Wes-Transvaal 'n vlak II kursus in mentorskap ontwikkel. Die kursus is 14-16 Augustus vir leraars aangebied. Hierdie kursus word ook vir die kapelane van die SANW aangebied.

3.3 Inskakeling van die teologiese studente by die mentorprogram:

Vir die afgelope vyf jaar word die kursus in mentorskap vir die vyfde jaar studente aangebied. Met die koms van dr André Bartlett word dit nou vir die vierdejaars aangebied. Hiermee word probeer om beter verhoudings en integrering van die jaargroepe te bewerk. Meer senior studente tree vir junior studente as mentors op. Hierdie jaar was ook die eerste keer dat die vlak I en II-programme vir hulle aangebied is. Die opleiding

van die studente behoort na verwagting daartoe aanleiding te gee dat al hoe meer predikante wat die bediening betree, mentors het.

3.4 Inskakeling van dosente by die mentorprogram:

Dit bly steeds die droom dat die dosente van die Teologiese Fakulteit ook by die mentorprogram sal inskakel. Dit sal meewerk tot die motivering van die teologiese studente om ook deel van die program te wees.

3.5 Ten Slotte

Die STPB bly steeds opgewonde oor die mentorskap program en hoop steeds dat leraars sal voortgaan om dit as deel van hulle versorging te sien.

4. BRUGBEDIENING

*1. Die brugbediening het sedert die 2008-sinode ontwikkel. Dit handel oor die begeleiding van gemeentes om ten tye van predikantevakatures afskeid te neem van die vorige bedieningstydperk en om hulle vir die volgende tydperk voor te berei. So word gemeentes begelei om gereed te wees wanneer 'n nuwe predikant beroep en ontvang word.

*2. Praktykervaring het geleer dat gemeentes te dikwels te gou beroep wanneer 'n vakature ontstaan. Wanneer 'n vakature gevul word, is meer as finansiële vermoë op die spel. 'n Brugpredikant help die gemeente om afskeid te neem, sy eie identiteit weer te ontdek, met die leiergroep 'n proses te loop vir die soort leraar wat beroep behoort te word en om die band met die kerkverband lewend te hou. Die brugpredikant hou ook die basiese gemeentelike prosesse aan die gang.

*3. 'n Kursus in brugbediening word jaarliks deur die Sentrum vir Kontekstuele Bediening by UP aangebied. Geselekteerde predikante word daar opgelei om gemeentes in hierdie nuwe tydperk te begelei. Aansoeke word gerig aan "Brugbediening" wat 'n taakspan van die STPB is. Sedert die laaste sinode is ses predikante opgelei.

*4. Brugbediening behoort nog verder ontwikkel te word. Hiervoor is die samewerking van gemeentes en ringe baie nodig!

5. SPANONTWIKKELING/ INDUKSIE

5.1 Beleid

Dit is die Noordelike Sinode se beleid dat elke leraar wat nuut in 'n gemeente bevestig word, saam met die leraarspan of leiers in die gemeente 'n spanontwikkelingsproses en inskakelingsproses deurloop. Dit is 'n gefokusde proses waar die leraar en sy/haar kollegas en ander leiers in die gemeente mekaar baie goed leer ken en waardeer.

5.2 Begeleiers

Die volgende persone was deel van die taakspan wat spanontwikkelingsprosesse in die sinode begelei het: Roelf Opperman, Wimpie Jordt, Michiel van der Merwe, Paul Grobler, Christiaan Gericke, Fritz Snyman, Johan van den Heever en Leon Forsman.

5.3 Statistiek

Sedert die vorige sinodesitting is daar 40 leraars (voltyds, tentmakers en kontrak-leraars) in die Noordelike Sinode bevestig. Twaalf (12) van die leraars het van die sinode se spanontwikkelingsproses gebruik gemaak en 4 gemeentes het hulle eie program gevolg. Met die skryf van die verslag was daar 'n verdere 2 gemeentes wat beroep het en aangedui het dat hulle van die sinode se spanontwikkelingsproses gebruik gaan maak. Gemeentes uit ander sinodes het ook van ons begeleiers gebruik om spanontwikkelingsprosesse in hulle gemeentes te begelei. Daar het selfs 'n gemeente uit die Hervormde Kerk van ons spanontwikkeling gebruik gemaak.

5.4 Nie net vir nuwe predikante

Die spanontwikkelingsproses is ook so aangepas dat bestaande spanne wat behoefte daartoe het, of wat verhoudingsprobleme binne die span het, ook van die proses gebruik kan maak. Enkele gemeentes het reeds hiervan gebruik gemaak.

5.5 Ten slotte

Die STPB bly steeds baie opgewonde oor die spanontwikkeling wat in die Noordelike Sinode gedoen word en hoop dat gemeentes sal voortgaan om hiervan gebruik te maak.

GEBROKE

VRYGESPREK

DIENSBAAAR

6. WEGBREKE

6.1 Taakspan

Die span wat die wegbreke gereël het, was Fanie Cronjé (sameroeper), Paul Grobler, Roelf Opperman, Johan van den Heever, Leon Forsman en Alan Childs. Ons poog dat daar met elke geleentheid ten minste twee lede van die taakspan saamgaan om die program aan te bied.

6.2 Program

Die program behels basies ontspanning, genoegsame slaaptyd, Bybel lees, formele spele en luister na mekaar se stories.

6.3 Wegbreekgeleenthede

*1. Daar is tot dusver vier wegbreekgeleenthede aangebied, drie gedurende 2011 en twee gedurende 2012. Daar is nog een geleentheid vir 2012 geskeduleer, te wete 19-21 November.

*2. Die vier geleenthede wat reeds plaasgevind het, is deur 46 kollegas bygewoon. Vyf van die ses taakspanlede het reeds ten minste een geleentheid bygewoon. Uit al die leraars in die sinode het 51 dus reeds 'n wegbreek bygewoon.

6.4 Terugvoer

*1. Terugvoer van elke geleentheid was oorweldigend positief.

*2. Klagtes handel in die reël oor te min rus en dat die program te druk is.

*3. Belangrike terugvoer is dat sommige kollegas beleef dat vriendskapsbande wat gesmee word moeilik in stand gehou word. Na twee maande het kollegas mekaar se name reeds weer vergeet.

*4. Talle kollegas het die behoefte aan opvolggeleenthede en/of meer gereelde wegbreek uitgespreek.

*5. Enkele kollegas het gemeld dat 'n groter gesamentlike wegbreek 'n plek het en het selfs 'n behoefte aan so 'n geleentheid uitgespreek.

*6. Byna sonder uitsondering was kollegas se belewenis: dit is 'n veilige ruimte. Ek kan maar myself wees; ek kan hierdie kollegas vertrou.

*7. 'n Tipiese stukkie terugvoer: "Om saam met kollegas Bybel te lees is die mees bevredigende ontdekking van my bediening die afgelope twee jaar."

6.5 Evaluering

*1. Drie dae en twee nagte is vir die meeste kollegas 'n realistiese tyd om uit die gemeente te wees. Vier of vyf volle dae sal waarskynlik meer waardevol wees.

*2. Stories vertel/luister is waardevol. Kollegas maak met enkele uitsonderings na oop en skram nie weg van intense emosies nie. Die taakspan se indruk is dat kollegas oor die algemeen met oorgawe na mekaar luister en in die reël mekaar nog verder uitvra. Daar is egter ook opgemerk dat te veel stories in te lang sessies kollegas oorbelaai.

*3. In sommige gevalle is emosies en sake op die tafel geplaas wat na regte verdere individuele aandag regverdig. Enkele kollegas het inderdaad in hulle evaluering ook hierna verwys. Die taakspan sou in die toekoms kan oorweeg om twee of drie sielkundiges/beraders/spesialiste te kontrakteer om in hierdie verband beskikbaar te wees en om langs die regte kanale daarvoor te begroot.

*4. Ons kan oorweeg om weer by geleentheid 'n groot gesamentlike wegbreek aan te bied.

7. WAT HOU DIE TOEKOMS VIR PREDIKANTEBEGELEIDING IN?

Buiten die toegekende verantwoordelikhede het die STPB tydens 'n werkwinkel deeglik besin oor die begeleiding van predikante in ons sinodale streek. Die volgende sake het duidelik na vore gekom:

7.1 Rolverwagting

Daar is by baie leraars onsekerheid ten opsigte van hulle rol in hulle gemeentes. Sake soos rolvinding, rolverwagting, rolvervulling en rolverlies behoort aandag te kry. Die veranderde samelewing maak dat dit 'n komplekse saak is waaraan dringende aandag gegee sal moet word.

7.2 Vergoeding

Die saak van vergoeding van leraars bly as 'n dringende saak op die tafel. Daar is gemeentes wat nie hulle leraars volgens die aanbevole skale vergoed nie terwyl ander gemeentes weer meer as die aanbeveling vergoed. Dit word waargeneem dat daar predikante is wat finansiële swaar kry en ook toenemend ander bronne van inkomste soek.

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

7.3 Professionele Identiteit

Die professionele identiteit van predikante kom nie altyd tot sy reg nie. Daar is baie keer 'n teologiese armoede by predikante en daar is selfs predikante wat meedoen om die beroep af te takel.

7.4 Toerusting

Daar is behoefte by predikante om teologiese en praktiese toerusting te kry om hulle roeping in die hedendaagse wêreld uit te leef. Sake soos loopbaanontwikkeling en leierskapsontwikkeling behoort meer aandag te kry. Mentorverhoudings bly uiters belangrik.

7.5 Teologiese Studente

Daar is 'n groot bekommernis oor ons teologiese studente wat lank moet wag om beroepe te kry. Daar word 'n patroon waargeneem dat poste wat vakant raak as gevolg van finansiële redes nie weer gevul word nie. Die sinode behoort weë te ondersoek om hierdie saak dringend aan te spreek.

7.6 Eie versorging

Daar word waargeneem dat predikante nie altyd verantwoordelikheid neem vir hulle eie geestelike, emosionele en fisiese versorging nie. Dit is sake wat onder andere by die wegbreke aan die orde kom. Daar bestaan behoefte dat daar na die wegbreke opvolggesprekke sal wees en 'n vangnet sal ontwikkel om predikante wat daartoe behoefte het geestelik, emosioneel en fisies by te staan.

7.7 Onderlinge verhoudings

Die STPB is bekommerd dat onderlinge verhoudings tussen medeleraars en leraars en hulle kerkrade nie altyd na wense is nie. Hoewel die sinode persone het wat toegerus is om sulke sake te hanteer, word daar nie altyd daarvan gebruik gemaak nie. Daar sal ook nuut gedink moet word oor ons beroepstelsel – veral waar daar 'n "miss match" tussen predikante en hulle gemeentes is.

7.8 Geografiese verskille

Die eiesoortigheid van gemeentes en die geografiese verskille tussen gemeentes behoort altyd in gesprekke verreken te word.

7.9 AANBEVELINGS

7.9.1 Die Sinode dra dit aan die Moderatuur en SDR op om voort te gaan om op die beste wyse, ter ondersteuning van wat in ringe gebeur, aan die sake wat tot Predikantebegeleiding behoort (sien punte 2- 6 hierbo) aandag te gee.

7.9.2 Die sinode versoek die Sinodale Taakspan vir Predikantebegeleiding om in noue samewerking met ringe voortgaande en dringend aan die sake in 7.1-7.8 genoem, aandag te gee.

PROF MALAN NEL (Voorsitter)

DS LEON FORSMAN (Sekretariaat)